

ZBORNIK LITERARNIH DEL

NATEČAJ ODPADNO JE UPORABNO
šolsko leto 2024/2025

BESEDA DIREKTORJA

»Na mladih svet stoji« še vedno drži. Če starejši pogosto kritiziramo mlade glede njihovega ukvarjanja s telefoni in socialnimi omrežji, jim pogosto naredimo tudi krivico. Preko teh kanalov se mladi izražajo in dvigajo svojo zavest o okoljski problematiki.

Ob prebiranju letošnjih prispevkov, ki so jih mladi poslali v okviru natečaja Odpadno je uporabno, smo bili navdušeni. Presenetilo nas je poznavanje in zavedanje o problematiki varovanja okolja, poteh in stran poteh odpadkov.

To, da so mladi izjemno ustvarjalni, smo se prepričali že na vseh naših dosedanjih natečajih, letos pa so mladi to samo še enkrat več potrdili.

Iskrena hvala vsem sodelujočim, kakor tudi njihovim mentorjem. Najlepše hvala tudi našim ocenjevalkam.

Na mladih svet stoji in na tem bomo gradili ter ustvarjali zdravo okolje še naprej.

Hvala vsem, ki nam pri tem pomagata.

Direktor:

Drago Dervarič, univ.dipl.ekon.

POTOVANJE ODPADKOV SKOZI DOMIŠLIJO MLADIH

Letošnjemu natečaju Odpadno je uporabno smo dali drugačno vsebino. Doslej so mladi vrsto let v sklopu natečaja ustvarjali izdelke iz odpadnih materialov, tokrat pa smo jih povabili, da se preizkusijo v literarnem ustvarjanju.

Svoje razmišljanje o tem, kam odlagamo odpadke, kaj se z njimi zgodi, kje končajo, so nadgradili s svojo domišljijo in nastalo je 16 zelo zanimivih slikanic in zgodb.

Vsa prispela dela je ocenila tričlanska komisija, v sestavi:

- Maja Rozman, vodja strateškega komuniciranja pri Zbornici komunalnega gospodarstva Slovenije in predavateljica okoljskih tematik,
- Marija Štesl, profesorica slovenščine in
- Vesna Radovanovič, knjižničarka in avtorica slikanic.

Ocenjevanje je potekalo anonimno, po šifrah, in obsegalo štiri kriterije: izvirnost, povezanost s tematiko, slog pisanja ter jezikovno pravilnost. Članice so imele težko nalogo, saj so bila vsa dela zelo dobra.

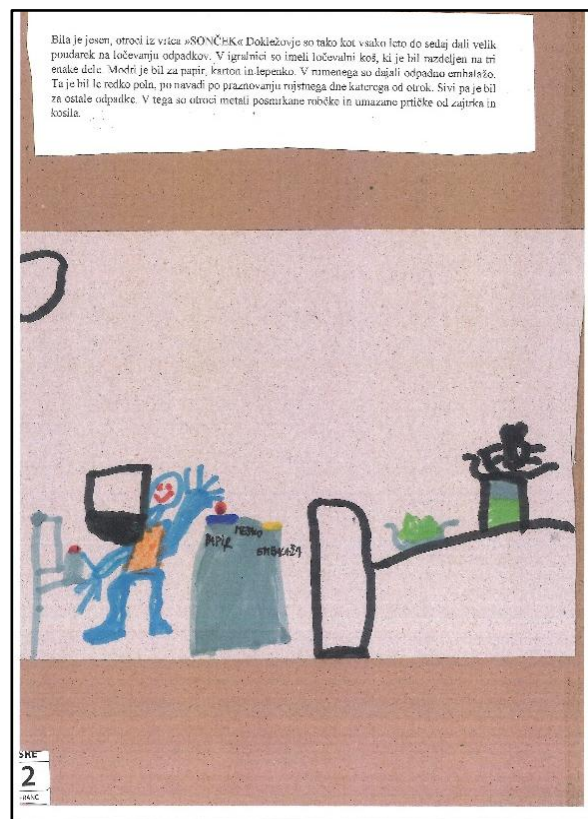
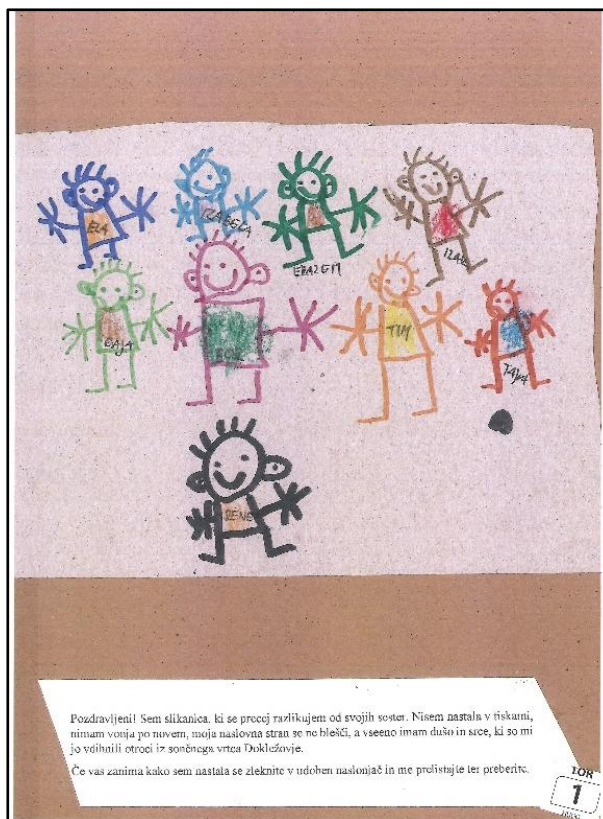
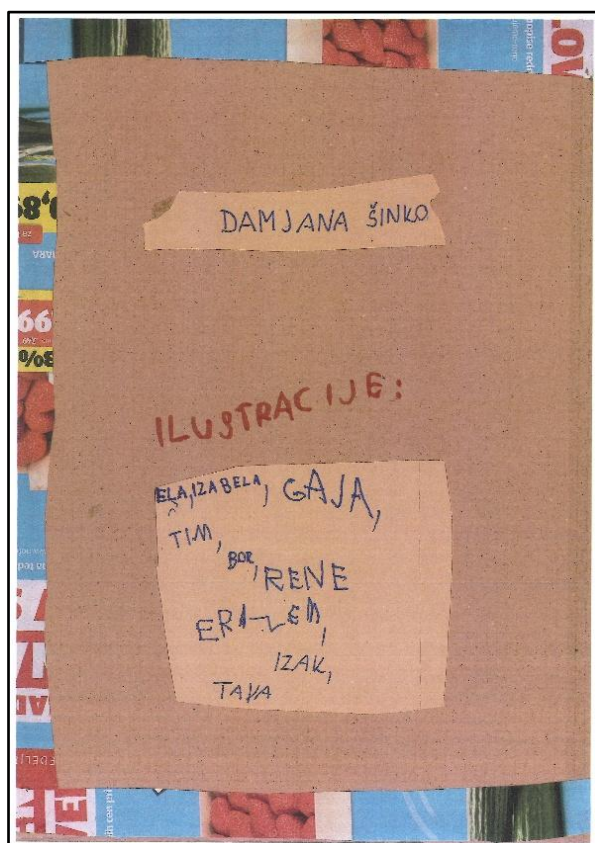
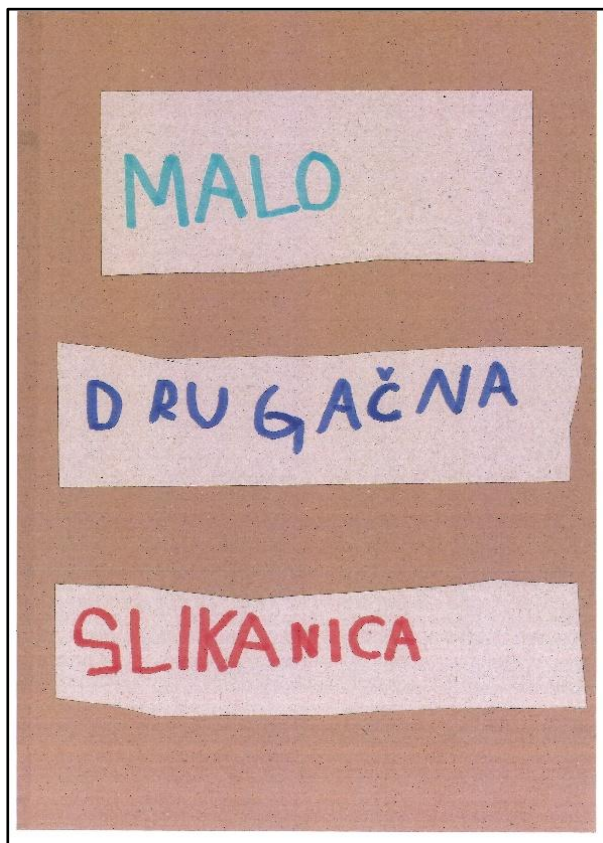
Namen natečaja, spodbuditi mlade, da ustvarijo literarna dela na temo odpadkov, kjer bodo raziskovali različne vidike ravnanja z odpadki ter ozaveščali bralce o pomembnosti odgovornega ravnanja z njimi, je bil prav gotovo dosežen.

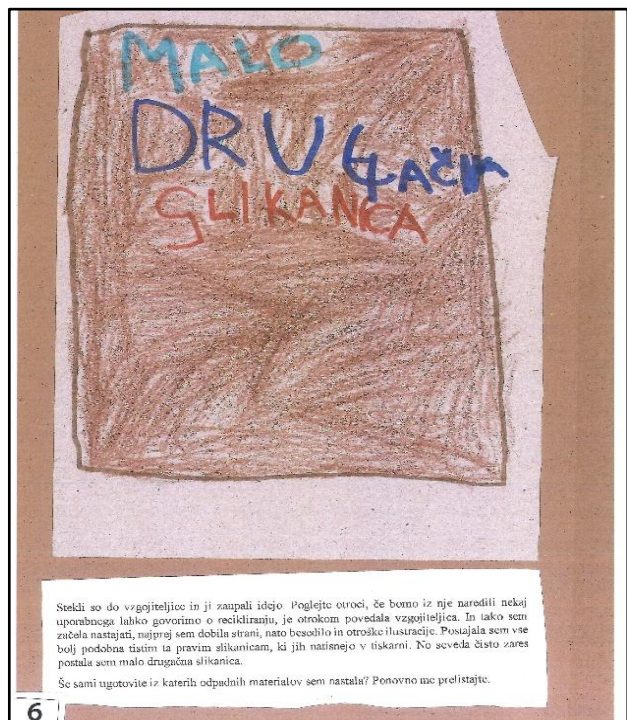
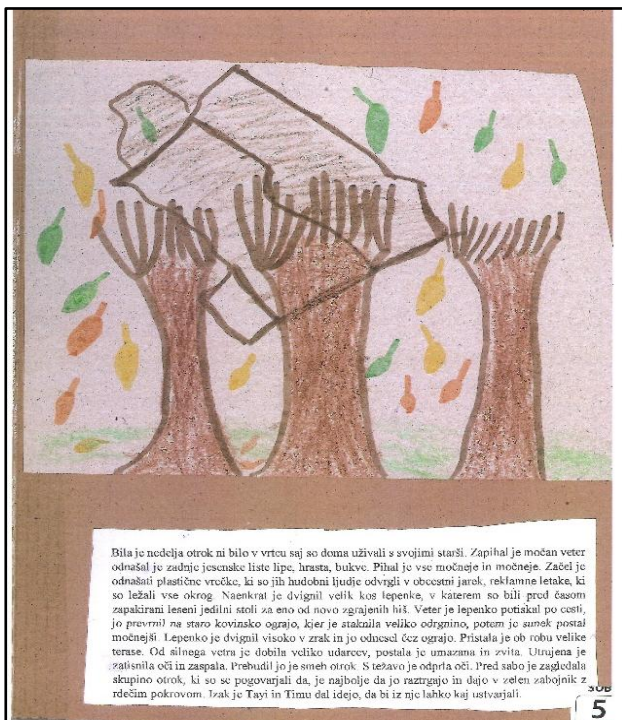
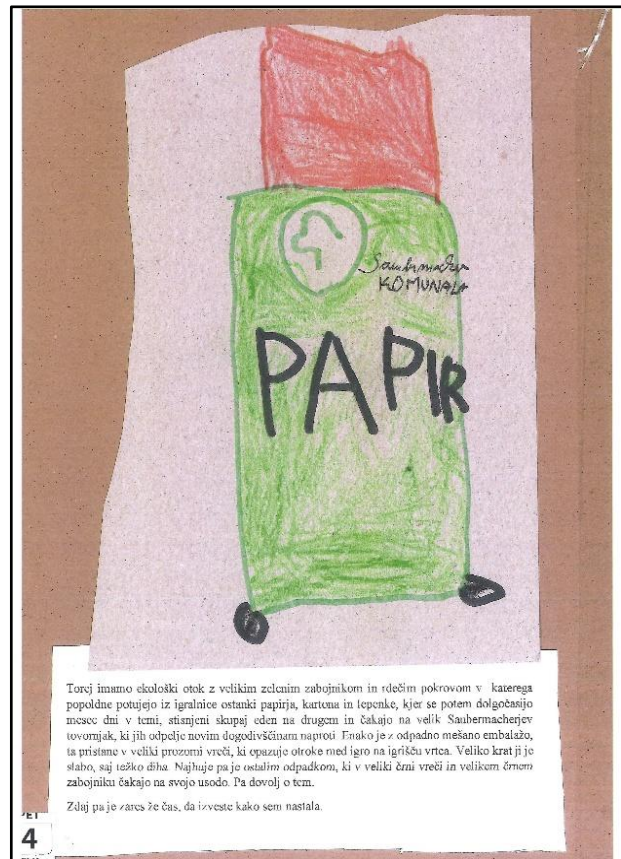
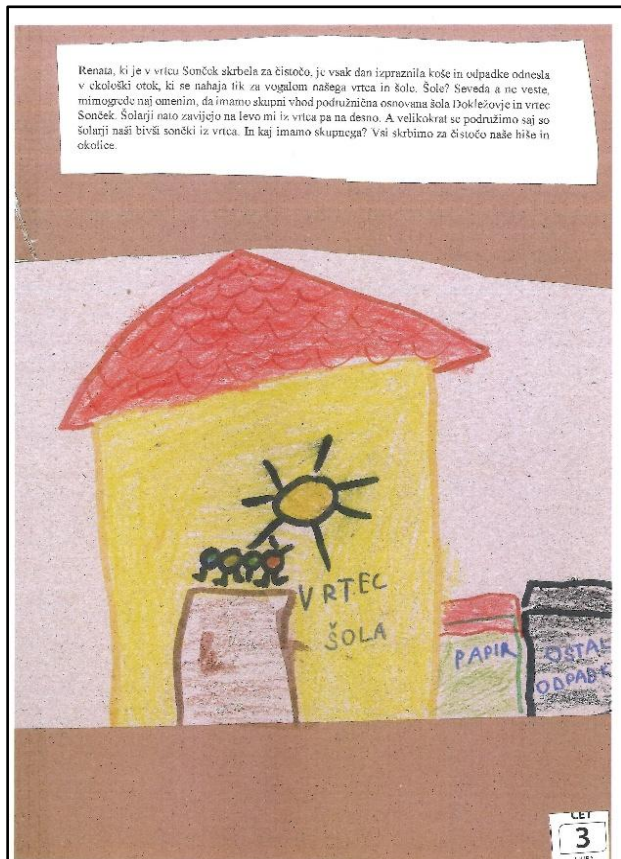
Vsem, ki ste se odzvali na naš tokratni razpis, se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje in vložen trud ter vam čestitamo za ustvarjena dela.

Vodja projekta:
Jasmina Škaper

ZMAGOVALNA LITERARNA DELA

ZMAGOVALNI IZDELEK v kategoriji VRTEC:

Avtorji: Ela Kohek, Izabela Hamler, Gaja Meolic, Tim Brunec, Bor Brunec, Rene Antonič, Erazem Zver, Izak Balažic, Taya Sapač
Mentorica: Damjana Šinko
VRTEC BELTINCI, ENOTA SONČEK DOKLEŽOVJE

ZMAGOVALNI IZDELEK V KATEGORIJI I. TRIADA

AMBASADORKI RECIKLIRANJA

Dan pred zimskimi počitnicami sem pospravljala sobo, saj me bo naslednji dan obiskala prijateljica Sofija. Neuporabne smeti in neuporabne igrače sem sortirala in dala v veliko škatlo. Soba je bila hitro pospravljena in bila sem zelo zadovoljna s svojim delom.

Naslednji dan je prišla Sofija. Pred vrati v mojo sobo je zagledala veliko škatlo. "Kaj je v tej škatli?" je vprašala. "To so stare igrače in smeti, ki jih ne potrebujem več," sem odgovorila. Zanimalo naju je, kam potujejo odpadki, zato sva začeli brskati po spletu. Ogledali sva si risanko o Kapljici in Listku. Čedalje bolj sva vse razumeli, toda še vedno sva bili radovedni. "Kaj, če bi šli pogledat smetišče?" je predlagala Sofija. "Odlična ideja!" sem se strinjala. Sofija se je spomnila, da ta dan pridejo smetarji praznit zabojnike. In res. Ko so smetarji prišli do naše hiše, sva jih vprašali, kam dajo vse te odpadke. "Če želite, vaju lahko odpeljemo do odlagališča," so predlagali smetarji. Bili sva navdušeni in takoj pristali na njihovo ponudbo. Na odlagališču sva zagledali goro odpadkov. Bilo je neverjetno, koliko smeti se nabere. Zaposleni na odlagališču so nama prijazno pokazali stroje, ki so naju zelo navdušili. "Poglej, kako reciklirajo te steklenice," je dejala Sofija. Ogledali sva si postopek, kako reciklirajo odpadke. Takrat so se nama smeti zasmilile. "Kaj bodo storili z vsemi temi odpadki?" sva vprašali. "Reciklirali jih bomo, jih dali v zaboje in jih odpeljali v trgovine," so pojasnili zaposleni. "Tam jih bodo ljudje spet kupili in odnesli domov, kjer jih bodo trgali, lomili in uničevali," sem dodala z obžalovanjem. Spomnili sva se, kako doma midve ravnava z igračami. "Od zdaj naprej bova bolj pazljivi," sem rekla. "Da, odločiti se morava, da bova vsako igračo, ki je več ne potrebujeva, podarili tistim, ki jih bodo še vedno veseli," je dodala Sofija. Poslovali sva se in odšli domov. Doma sva se usedli in začeli razmišljati o vseh stvareh, ki sva jih videli in slišali na odlagališču. Bilo nama je žal za vse igrače, ki sva jih nekoč uničili, ne da bi pomislili na posledice.

Sofija in jaz sva postali pravi mali ambasadorki recikliranja. V šoli sva pripravili predstavitev o tem, kam potujejo odpadki, in sošolcem pokazali, kako lahko tudi oni prispevajo k varovanju okolja. Vsi so bili navdušeni in obljubili, da bodo tudi sami pazljivo ravnali z odpadki in igračami. Tako sva se naučili, da prav vsako dejanje šteje in da lahko z majhnimi spremembami prispevamo k boljšemu svetu.

Avtorica: Neža Zadravec

Mentorica: Karmen Rob

OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA BISTRICA

ZMAGOVALNI IZDELEK V KATEGORIJI II. TRIADA

OŽIVELI ZABOJNIK (originalna zgodba; dramsko besedilo)

Zabojnik je prepoln. Odpadkov je vse več in že ga vse boli. Ne zmore več, zato začne metati odpadke vem. Ob padcu odpadki oživijo in se začnejo pogovarjati med seboj.

Proti jutru se svetli in najdejo vsak svojo svetlo prihodnost (pride smetar in jim pove, da še niso za odpad ter jim pomaga spremeniti podobo).

Nastopajo: ZABOJNIK, SMETAR IN ŠEST ODPADKOV

Odpadek 1 = tulec

Odpadek 2 = škatla

Odpadek 3 = čopič

Odpadek 4 = metla

Odpadek 5 = vreča za krompir

Odpadek 6 = kompot

Zabojnik: Uf, aaau, joooj, kako me vse boli. Saj to ni več normalno, koliko je teh odpadkov. Ljudje kar vse mečejo stran, tudi še uporabne stvari. Joooj, ne zmorem več. Joj, kako me trebuh boli (vrže ven en odpadek).

Odpadek 1: (prileti iz zabojnika in pade na tla)) Jooj, kje pa sem? Kdo je tukaj? (pogleda levo) To je zabojnik za smeti. Hja, v zabojniku sem bil. (žalostno) To pomeni, da sem odpadek. Ampak padel sem ven. Morda pa ne grem na smetišče. (veselo) Jupiiii.

Zabojnik: (jamra in vrže ven drugi odpadek)

Odpadek 2: (se prebuja): Kje pa sem?

Odpadek 1: Na cesti. Priletel si iz zabojnika.

Odpadek 2: (se prestraši) Kdo pa si ti? In kdo sem jaz?

Odpadek 1: Odpadek sem. In tudi ti si odpadek. Na smetišče sva namenjena. Morda je to najina zadnja priložnost, da pobegneva.

Odpadek 2: Ampak kako? (zmedeno)

Odpadek 3 (se prebuja): Kje pa sem?

Odpadek 2: Na cesti.

Odpadek 1: Priletel si iz zabojnika.

Odpadek 3: (se prestraši) Kdo pa sta vidva? In kdo sem jaz?

Odpadek 2 Odpadka sva. In tudi ti si odpadek. Na smetišče gremo!

Odpadek 3: Kaaaaj? (začudeno)

Odpadek 1: Morda je to naša zadnja priložnost, da pobegnemo.

Odpadek 3: Ampak kako? (zmedeno)

Odpadek 4 (se prebuja): Kje pa sem?

Odpadek 3: Na cesti.

Odpadek 2: Priletel si iz zabojnika.

Odpadek 4: (se prestraši) Kdo pa ste vi? In kdo sem jaz?

Odpadek 1: Odpadki smo. In tudi ti si odpadek. Na smetišče gremo!

Odpadek 4: Kaaaaj? (začudeno)

Odpadek 1: Morda je to naša zadnja priložnost, da pobegnemo.

Odpadek 3: Ampak kako? (zmedeno)

Odpadek 5 (se prebuja): Kje pa sem?

Odpadek 4: Na cesti.

Odpadek 3: Priletel si iz zabojnika.

Odpadek 5: (se prestraši) Kdo pa ste vi? In kdo sem jaz?

Odpadek 2: Odpadki smo. In tudi ti si odpadek. Na smetišče gremo!

Odpadek 5: Kaaaaj? (začudeno)

Odpadek 1: Morda je to naša zadnja priložnost, da pobegnemo.

Odpadek 5: Ampak kako? (zmedeno)

Odpadek 6 (se prebuja): Kje pa sem?

Odpadki 5: Na cesti.

Odpadek 4: Priletel si iz zabojnika.

Odpadek 6: (se prestraši) Kdo pa ste vi? In kdo sem jaz?

Odpadki 3: Odpadki smo. In tudi ti si odpadek. Na smetišče gremo!

Odpadek 6: (začudeno) Kaaaaj? (odločno) To pa že ne! Jaz pa že ne grem na smetišče!

Odpadek 2: Ja kaj pa boš naredil? Kaj boš ti strgana škatla?

Odpadek 6: Se bom že česa domislil! (zase) Jaz že nisem za odpad. Kaj si pa mislijo ti odpadki odpadkasti. Gotovo sem še uporaben!

Smetar prihaja (zase) No pa da vidimo, kaj so ti mestni ljudje spet zmetali proč. Gotovo kaj uporabnega...

Odpadek 6: Smetišče, smetišče, to zame ni. Smetišču, smetišču pobegnili bomo vsi!

(Odpadki se pogovarjajo)

Smetar: (začudeno) Ja kaj pa je zdaj to? Nekaj slišim! (odpadki se še vedno pogovarjajo) In ta zvok prihaja iz zabojnika. (pride zraven) Ne morem verjeti svojim ušesom. Odpadki govorijo! Odpadki so oživel!

Odpadek 5: Poglejte prijatelji, smetar je prišel. Konec je z nami. Gremo na odpad!

Ostali odpadki: Neeeeee!

Smetar: Ja pozdravljeni, prijatelji. Slišim, da načete na odpad.

Odpadek 6: Tako je! Mi ne gremo na odpad. Mi smo še uporabni! Hočemo živeti!

Smetar: Seveda ste uporabni. In jaz vam bom pomagal!

Vsi odpadki: A reeees?

Smetar: Seveda! Ugotovili bomo, za kaj ste uporabni in jaz bom za vsakega poiskal novi dom. Predstavite se mi prosim!

Odpadek 1: Jaz sem strgani tulec od papirja.

Odpadek 2: Jaz sem bil najboljši čopič.

Odpadek 3: Jaz sem odpadna škatla.

Odpadek 4: Jaz sem stara metla.

Odpadek 5: Jaz sem vreča za krompir.

Odpadek 6: Jaz sem kompot.

Smetar: Odlično! Vse vas bomo uredili in malo spremenili, pa boste kot novi!

(vsi urejajo odpadek 1)

Smetar: Tako tulec, ti si od danes naprej prelep shranjevalec za barvice.

(vsi urejajo odpadek 2)

Smetar: Tako čopič, ti si od danes naprej najlepši čopič, pripravljen na barvanje.

(vsi urejajo odpadek 3)

Smetar: Tako škatla, ti si od danes naprej čudovita ptičja krmilnica.

(vsi urejajo odpadek 4)

Smetar: Tako star metla, ti si od danes najboljša in najlepša metla dale naokrog.

(vsi urejajo odpadek 5)

Smetar: Tako vreča za krompir, ti si od danes naprej prelepa oblekica za punčke.

(vsi urejajo odpadek 6)

Smetar: Tako, kompot ti si od danes naprej čudovita lutka.

(odpadki se ogledujejo drug drugega in hvalijo eden drugega, kako so lepi).

Vsi odpadki: Hvala, smetar!

Smetar: Ni za kaj. Sedaj pa vas bom s svojim smetarskim avtom odpeljal k družinam, za katere vem, da vas bodo vesele in vas bodo z veseljem uporabljale.

Odpadek 1: Joj, kako se ti naj oddolžimo?

Smetar: To sploh ni nič takega. No, lahko pa skupaj zapojemo kakšno pesem, da nam bo pot hitreje minila.

Vsi pojejo: V zabojniku nam ni lepo ija ija o, tam zunaj nam pa lepše bo ija ija o. (med petjem odidejo z odra)

Avtorji: učenci interesne dejavnosti Igrajmo se z lutko

Mentorici: Maja Vučko in Maja Cigüt

OŠ IV MURSKA SOBOTA

ZMAGOVALNI IZDELEK V KATEGORIJI III. TRIADA**ODPAD JE LAHKO ZAKLAD**

Juhu! Končno me bo izbrala, končno me bo oblekla, sem pomislila. Saj me je že vzela z obešalnika. Prav gotovo me bo danes nosila. Ampak sem se močno motila. Na hitro me je pogledala in počasi sem spolzela iz njenih rok. »Ta barva ni več v modi, pa še rokavi mi niso všeč«, je dodala. Ko sem to slišala, bi najraje kar zajokala, jaz, majica, ki je nihče več ne mara. Vedela sem, kaj me spet čaka. To sem enkrat že doživela, vendar me je ona rešila. Preden sem prispela k deklici, ki je obljubila, da me bo nosila, sem dolgo časa ležala v omari neke druge deklice. Nosil me ni nihče in na koncu sem se znašla v kontejnerju z odpadnimi oblačili. Izgubila sem že vso upanje, da bom komu všeč, njej pa sem se zdela prečudovita, a zdaj sem tudi v njenih očeh postala odvečna stvar. Vrgla me je v vrečo za smeti, kasneje pa sem zopet pristala v kontejnerju. Dolgo, dolgo časa sem preživljala tam, se pogovarjala z drugimi oblačili, delila svojo zgodbo. Ugotovila sem, da je veliko oblačil tam pristalo zaradi podobnih razlogov, da niso več v modi, da barva ni lepa, da vzorec ni najboljši ali da so oblačila otročja. Dnevi, ki sem jih preživljala tam, so se prevesili v tedne, tedni v mesece, meseci v leto dni. Bila sem prepričana, da me nihče več ne bo našel. Nekega dne pa so kontejner odpeljali. Vsa oblačila smo bila pretresena. Nihče ni vedel, kaj se dogaja, kam gremo, bilo nas je strah. Dolgo časa smo se vozili, ustavljali, čakali v zastojih. Čez nekaj časa pa so nas pretovorili na novo prevozno sredstvo. To pa ni vozilo po cesti. Bila je ladja, ki nas je peljala čez morja in oceane. Nič dobrega nas ni čakalo, tega smo se zavedale vse majice, ki smo tiste dni ležale skupaj. Vedele smo, da bomo postale odpadki na tem planetu. Tudi me, majice, se zavedamo, da onesnaževanje okolja našemu planetu Zemlji prinese veliko slabega. Vidimo podnebne spremembe in vemo, da smo tudi me krivec temu. Tega si nikoli nismo želele. Ko smo se končno ustavili, so nas raztovorili in nas prinesli v veliko zbirališče oblačil. Naša usoda je bila zapečaten. Spet sem pričakovala usodo dni, tednov in let brezupnega čakanja. Nekega dne pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Po kupih in kupih oblačil se je sprehajala majhna deklica. Vsako oblačilo je vzela v roke in natančno pregledala. Iskala je taka, ki niso imela lukenj ali večjih madežev. Iskala jih je za svojo družino. Niso imeli veliko denarja, zato je tudi sama hodila v raztrganih in starih cunjah. Za vsako najdeno primerno oblačilo je kar vzkliknila od veselja. To, da imajo oblačila, se mnogim drugim ljudem zdi samoumevno, vendar ne temu dekletu. Vedno bolj se je bližala kupu, na katerem sem ležala jaz. Imela sem veliko sreče, saj sem ležala točno na vrhu, tako da ni bilo možnosti, da bi me zgrešila. Gibala se je počasi, natančno je preiskovala oblačila, ko je končno prišla do mene. Ko me je zagledala, so njene oči kar zažarele. Bila je tako navdušena in srečna, da je začela kar poskakovati. Vzela me je v roke in si me natančneje ogledala. »Nobenih madežev nima! Kakšna sreča! Pa še raztrgana ni! Kdo bi sploh kadarkoli odvrget tako lepo majico?« se je spraševala. Kljub veliki sreči, da bom pomagala deklici, me je žalostila misel na vsa oblačila, ki bodo propadala na velikem kupu. Vem, da je po svetu veliko otrok, ki si ne morejo privoščiti oblačil in srečna sem bila, da bom oblekla vsaj enega. Začelo se je večeriti in dekletce je s kupom oblačil, ki jih je nabralo, odhitelo domov. Celotni družini je ponosno pokazala svojo izbiro oblačil zanje, mene pa je prihranila za konec. »To pa je zadnja majica, ki sem jo našla. Ta mi je najbolj všeč, zato sem jo prihranila za na konec.« Potegnila me je iz vreče in me s ponosom pokazala celotni družini: »Tale je pa zame.« Vsi so bili veseli

novih oblačil. To je razveselilo tudi mene in mi dalo misliti, da kar je za nekoga odpad, je za drugega lahko zaklad.

Avtorica: Katarina Hozjan

Mentorica: Mateja Rogan

OŠ FRANCETA PREŠERNA ČRENŠOVCI

ZMAGOVALNI IZDELEK V KATEGORIJI SREDNJA ŠOLA

PUNČKA AMBER

Nekoč je bila tovarna, v kateri so izdelovali igrače. Izdelovali so tudi plastične punčke z zlatimi kodrastimi lasmi.

Ena izmed teh punčk je bila Amber. Ko je prvič odprla svoje plastične oči in se ozrla okoli sebe, je videla, da ima prelepo rdeče krilo in plastične roke s petimi prsti na vsaki roki. Sedela je na nekakšnih premikajočih se tleh in vse, kar je bilo pred njo, se je oddaljevalo.

Kadar se je hotela obrniti, da bi pogledala, kaj je za njenim hrbtom, je padla v temen prostor. Podoben je bil škatli. Hotela je splezati iz nje, vendar je nekdo položil pokrov na škatlo in svetlobe ni bilo več.

Amber se je ozrla okoli sebe, pa ni videla ničesar. Slišala je le glasove, podobne svojemu. Bile so punčke, take kot ona. Bile so prestrašene in niso vedele, kaj se dogaja.

Amber je sedla v kot škatle in utrujena zaprla oči in kmalu tudi zaspala.

Ko je naslednjič odprla oči, je čutila slabotnost in škatla se je zibala levo in desno. Slišala je, kako so se valovi zaletavali ob nekaj trdega. Predvidevala je, da je na ladji. Poskušala je zaspati. Razmišljala je o tem, kam jih peljejo in kaj se bo zgodilo z njimi.

Sanjala je, da plava v morju, ko se ji pridružijo še ribe in delfini. Morje je bilo tako čisto, da je izgledalo kot kopno. Meduze so igrale na kontrabas, kitaro, saksofon, trobento in bobne. Priplavala je tudi hobotnica, ki je zaplesala z Amber. Takrat se je morje stemnilo in z različnih strani so posvetili svetli žarki, ki so se premikali kot disko krogla.

Čutila je tujo roko na svojem ramenu in glas, ki jo poskuša prebuditi. Bile so druge punčke, ki so ji povedale, da se je ladja ustavila.

Kmalu za tem so zaslišale glasno ropotanje in nekdo je dvignil škatlo s punčkami. Vse punčke v škatli so padle na dno škatle in čakale, kaj se bo zgodilo.

Naenkrat se je vse umirilo. Iz daljave so slišale ropot, ampak one se niso premaknile. Zaslišale so vžig motorja in tako vedele, da se njihova pot nadaljuje. Ta pot je bila najkrajša do sedaj.

Škatlo s punčkami so še zadnjič dvignili, in ko je Amber odprla oči, je sedela na polici zraven ostalih punčk.

Na policah, ki jih je videla pred seboj, je zagledala še druge igrače, zvezke, pisala, torbe in otroške knjige.

Punčke zraven nje so ji bile na las podobne. Želela si je od tod, ampak le zakaj bi nekdo izbral točno njo med vsemi temi punčkami. Tudi na drugih policah so bile punčke, vendar lepše od nje. Le zakaj bi kdo izbral njo?

V trgovini je cel dan poslušala odpiranje in zapiranje vrat in vsakič je upala, da bo nekdo prišel, da jo odnese domov.

Minevale so ure, dnevi in meseci, Amber pa je le opazovala, kakor so prikupne deklice prihajale s svojimi materami in izbirale punčke, ki so bile enake, kot je ona. Pa vendar nihče ni izbral nje.

Bila je žalostna in vreme je postajalo vse hladnejše. Blagajničarka je nekega dne okrasila trgovino z rdečimi in zelenimi okraski in celo majhno smreko je postavila poleg vhoda.

Še tisti večer je začelo snežiti, tisti najhladnejši večer, ko je izgubila upanje, da bo kdaj prišel po njo nekdo in jo odpeljal v topel dom ter se z njo igral cel dan.

Hotela je zatisniti oči, vendar jo je nenadno divje odprtje vrat prestrašilo in sunek vetra jo je vrgel s police.

Do njene police je stopil mlad par, ki je Amber pobral s tal in odvihral z njo še pred zaprtjem trgovine.

Zapakirali so jo v škatlo, tokrat je bila ta manjša, pa vseeno je imela več prostora, kot ko so jo prvič zaprli v škatlo. Bila je sama v njej.

Preskočila je iskrica veselja in upanja. Ta škatla je imela drobno luknjico, skozi katero je kukala z desnim očesom.

Izstopili so iz trgovine in bilo je temno, hladno, pa vendar čudovito. Ob cestah so svetile luči in vse je bilo belo zaradi snega. S črnih stavb so se svetila zlata okna s črnimi obrisi veselih ljudi. Slišale so se božične pesmi in smeh ljudi.

Iz enega izmed stanovanj je zadišalo po piščančjem mesu, malo naprej pa po čokoladnem pecivu.

Usedli so se v avto in se odpeljali domov. Med potjo je poslušala, kako sta se pogovarjala moški in ženska, ki sta ravnokar uresničila njene edine in največje sanje.

Ko so prispeli domov in so vstopili v hišo, je čutila močno in prijetno toplino, ki ji je segala do srca.

Amber sta postavila pod smreko in ugasnila luči. Vse sta počela izredno tiho, kot da bi bil v hiši še kdo drug, pa nista želela, da bi se ta oseba zbudila. S temi mislimi je zaspala z velikim nasmeškom na obrazu.

Naslednje jutro jo je prebudil kričeč dekliški glas, ki je hitel proti njej. Ko je deklica odprla škatlo in opazila Amber, jo je takoj objela. Amber jo je objela nazaj in čutila je, da so ji iz oči pritekale tople solze.

Nekaj tednov je zelo hitro minilo in Amber v svojem življenju še nikoli ni bila tako vesela. Deklica jo je imela zelo rada in tudi Amber jo je imela.

Ampak kakor hitro je mineval čas in je deklica rasla, vse manj se je igrala z Amber, zaradi česar je bila ta žalostna.

Nekega dne pa se sploh več ni igrala z njo. Amber je sedela poleg dekličine postelje in upala, da se ji bo deklica posvetila. Minevali so dnevi in tedni, nato že meseci in leta, toda Amber je imela še vedno upanje, da jo bo deklica vzela v roke.

Nekega dne je dekličina mama stopila do Amber, ki je mislila, da jo bo oprala. Dvignila jo je, si jo ogledala in se nasmehnila, nato pa Amber vrgla v smetiščno vrečo.

V njej je videla olupke pomaranč, banan in veliko ostalih smrdečih stvari. Bilo jo je strah. Vedela je, da ne spada tja. Ne spada med smrdeče ostanke hrane in umazane papirčke.

Mati jo je odnesla iz hiše in vrgla v smetiščno kanto, ki jo je spraznil smetiščni kombi.

Dolgo je potovala v temi, stisnjena in osamljena. Čutila je zapuščenost in mraz v srcu. Solze so ji lile iz oči in vedela je, da se deklica nikoli več ne bo vrnila po njo.

Dolgo časa je potovala, bila obložena z različnimi smetmi in samo upala je lahko, da bo pristala v domu katere druge deklice, ki bi se je močno razveselila.

Po zelo dolgem času je nekega dne opazila svetlobo. Izvlekla se je iz kupa smeti in si pri tem strgala krilo. Bilo je težko, ampak uspelo ji je. Izgledalo je kot še ena škatla, ki je imela odprt pokrov.

Naenkrat se je škatla začela premikati. Dvigovala se je iz temne strani in pri svetli strani se je nižala. Ostale smeti so začele padati iz škatle, ona pa je poskušala ostati v njej in plezala je proti temnemu delu, ki je bil sedaj že izredno visoko.

Kakor je plezala, ji je spodrsnilo in padla je z ostalimi smetmi iz škatle. Nekaj časa je padala, ampak nato jo je nekaj ujelo. Bilo je morje in kakor je padala vse globlje, je videla, da je pod morjem izredno temno.

S težavo je priplavala na površje, saj je bilo okoli nje polno smeti, ki so ji ovirale dostop do zraka.

Ozrla se je okoli sebe in z grozo v očeh videla, koliko smeti je okoli nje. Zelo je smrdelo in tudi ona sama je zaudarjala po odpadkih. Niti izgledala ni več kot punčka. Manjkala ji je ena noga, imela je odlomljeno glavo in obleko je imela popolnoma raztrgano.

Splazila se je na vrh smeti, ki so ustvarile otok, ampak ni opazila, da so nad njo razsipali še več smeti.

Še več plastike se je odlomilo z njenega telesa, tako da je sedaj lahko samo ležala in opazovala ptice na nebu.

Čas je mineval in voda je spirala plastiko z nje. Vsaj lase je še imela, pa teh tudi ni bilo veliko in bili so umazani in grdi.

Nekega dne se je galeb spustil do nje in iskal hrano. Amber ni videla, kaj galeb počne, ampak začutila je, da jo vleče za lase. Vse močnejše in vse bolj grobo jo je vlekel za lase, da jo je še bolj raztrgal in njeno desno oko je padlo v morje.

Kakor je tonila, je videla senco galeba, ki se je vse manj premikal in upiral njenim lasem, ki so bili zavozlani okoli njega.

Postajalo je vse temneje in galeba ni več videla.

Dolgo časa jo je tok vode nesel in nekega dne jo je nekaj požrlo. Zataknila se je v ustih neke ribe in tako je pot nadaljevala v notranjosti drugega bitja. Tako se je počutila vsaj nekoliko manj osamljeno.

Kakor je žalovala za svojim prejšnjim življenjem, je začutila, da se dogaja nekaj slabega z ribo.

Prestrašeno je čakala in poskušala razmišljati o nečem prijetnejšem. Od nje ni ostalo nič, le košček očesa. Nič hujšega se ji ni moralo zgoditi, kot se je že.

Ponovno je minilo veliko časa, ampak sedaj je vedela, da riba ni več živa.

Bila je na različnih hladnih in toplih mestih, ampak na tako toplem mestu še nikoli ni bila. Žgalo jo je in bolelo in ta občutek ni bil nič prijetnega.

Naslednje, kar je videla, je bil nož, ki je zarezal v ribo in ponovno je po dolgem času videla svetlobo. Takoj za svetlobo pa je opazila obraz deklice, katere najljubša igračka je bila Amber.

Zelo se je razveselila in iztočila še zadnjo solzo, ko jo je, sedaj že odrasla lastnica, pojedla.

Avtorica: Alja Felsö

Mentorici: Jasmina Kozar in Marjanca Ferko Omahen

BIOTEHNIŠKA ŠOLA RAKIČAN

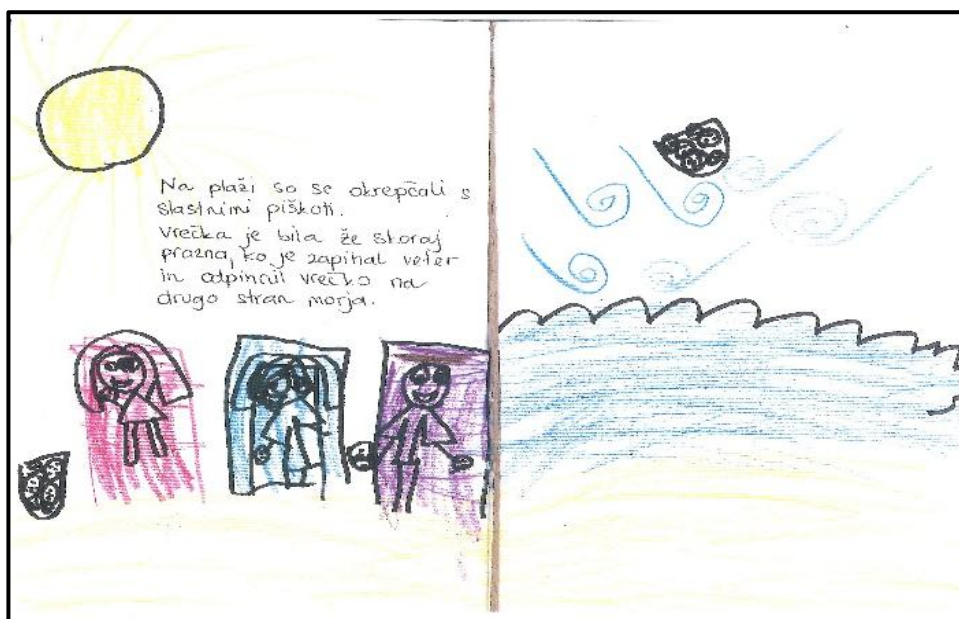
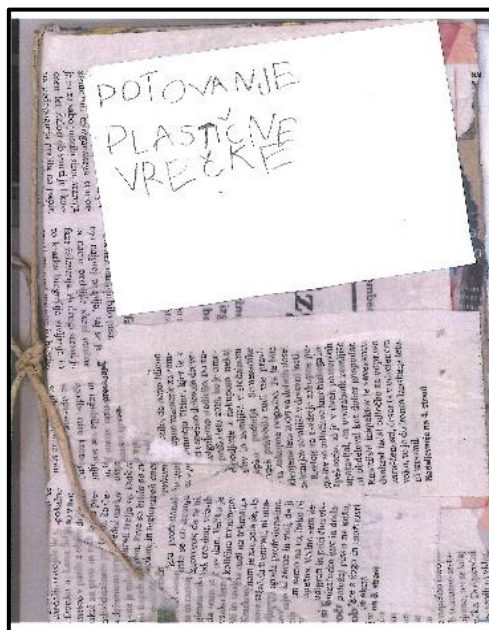
OSTALA LITERARNA DELA po kategorijah

Kategorija VRTEC

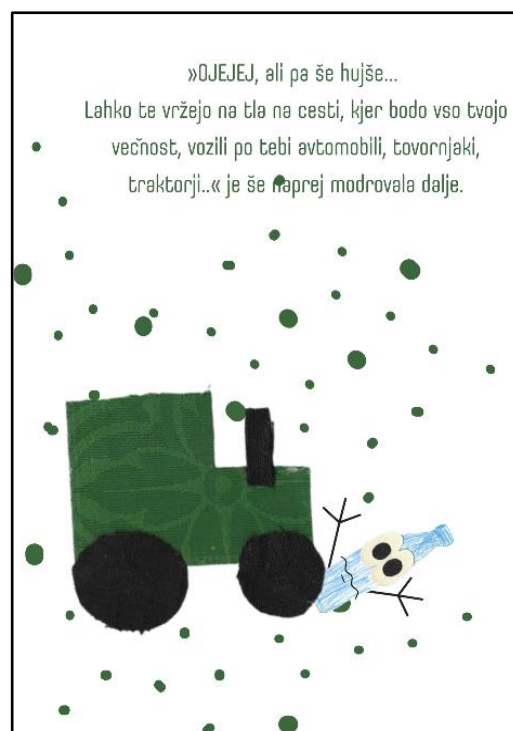
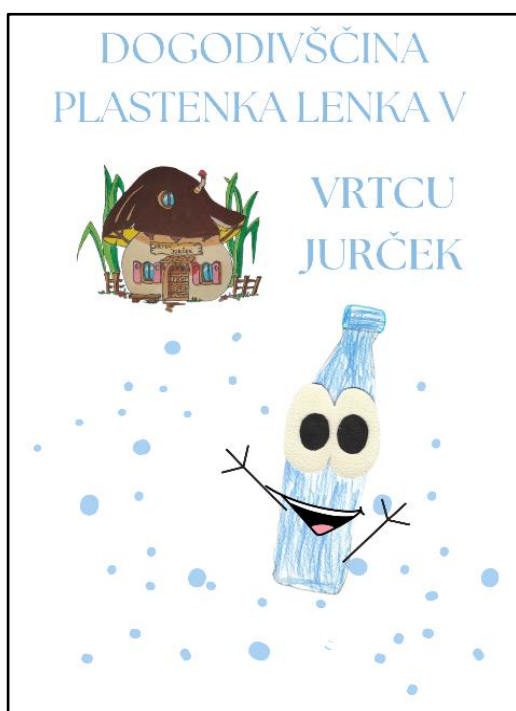

Avtorji: OTROCI 2- 3 LET
Mentorica: Branka Casar, Adrijana Zver
VRTEC MURSKA SOBOTA, ENOTA RINGA RAJA

Avtorji: Varja Sobočan
Mentorica: Larisa Draskovič
VRTEC MURSKA SOBOTA, ENOTA URŠKA

»Jooj, neee, saj to je GROZNOO, to je STRAŠNOOO,
to je NEDOPUSTNOOO!«

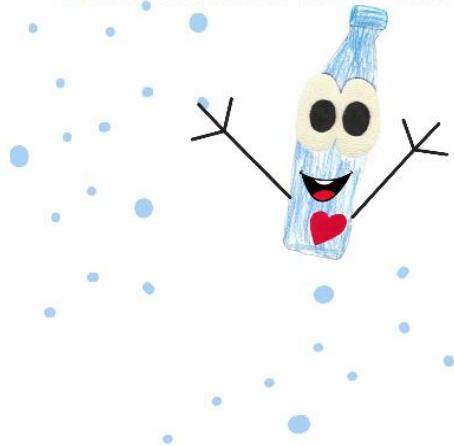
»Ja, mojemu bratrancu tetrapaku se je to res
zgodilo, dokler ga niso na srečo na čistilni akciji
našli in pobrali otroci. Pravilno so ga odložili v
vrečko za smeti in znašel se je v zbirnem
centru za predelavo, kjer so ga uspešno poslali
v sortirnico in ga nato predelali.. Pomisli, pisal
mi je, da je sedaj dišeč papirnat robček. Ampak
za naju ne skrbi, mislim, da sva midva narejena
pod srečno zvezdo, ker sva pristala v vrtcu
Jurček.«

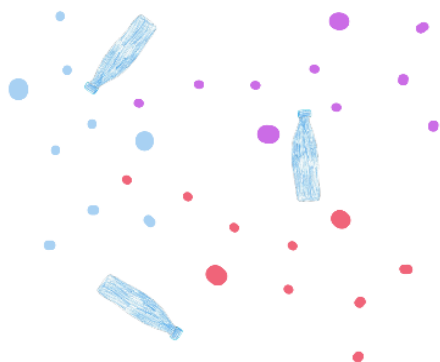
Med njunim pogovorom sta se udobno na vozičku
prepeljala v igralnico.
»Otroci pogledjte kakšna čudovita embalaža. Bi mi
danes ustvarjali? Ko bomo spili vodo in pojedli malico,
si bomo iz teh plastenk izdelali avtomobilčke in
priredili tekmovanje,« sta zaslišala izreči vzgojiteljico.

»Ali si slišal tole????!!!«
Se je veselil plastenko Lenko,
»AVTOMOBILCEK BOM POSTALI!
ČISTO PRAVI AVTOMOBIL IN TEKMOVAL BOM!«

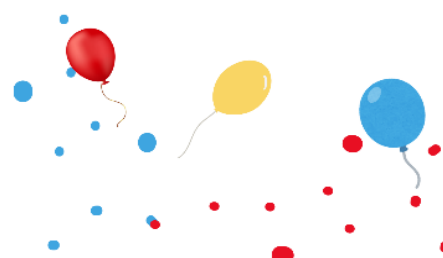
Otroci so spili vsak svojo vodo in previdno splaknili embalažo s čisto vodo. Plastenke so položili na radiator, da so se posušile. Polepili so jih s papirnatim trakom ter si izbrali svoje najljubše barve, da so jih pobarvali. Inaj, Tai in Dani so si izbral modro barvo, Ajda in Nia rdečo, Sofiji je bila všeč roza, AnaMariji pa vijolična.

Noelu je bilo vseeno, kakšne barve bo njegov avtomobilček. Njemu so najbolj všeč kolesa. Zato si je izbral velika rdeča, ki se bodo lepo vrtela. Mark in Jakob sta za vse izbrala pisane balone. Aleks in Nal pa sta razdelila pisane slamice. Leon in Aleksij sta komaj čakala, da bosta videla, kako bosta njuna avtomobilčka poletela po dirkalni stezi.

S pomočjo višnika so zvrtili luknjice in dodali kolesa.

Avtomobilčki bodo ekološki in na zračni pogon.

Napočil je dan D! Dan DIRKE!

Postavili so se na startna mesta, vzgojiteljica je zamahnila z zastavico in...

»PRIPRAVLJENI, POZOR, ZDAAAAJ!!«

»FIJUUUUUUUU, KAKO SEM POLETEL.. IN JAAA, JAZ SEM NAJHITREJŠI AVTOMOBILČEK V VRTCU JURČEK!«

Tako je kričal Lenko, ko jo je veselo pihnil mimo drugih.

»Poglej mamica, danes smo izdelali avtomobilčke v vrtcu in moj je bil najhitrejši in sedaj bo odšel z menoj domov.« Ko je to zaslišal plastenko Lenko, so se mu zarosile oči. Vse po čemer je hrepenel, se mu je zdaj izpolnilo.

»FIJUUUUUUUU, ZDAJ SEM PA RES NAJSREČNEJŠI AVTOMOBILČEK NA CELEM SVETU, res sem narejen pod srečno zvezdo.«

Avtorji: OTROCI 1- 3 LET
Mentorica: Vanja Kajzer Novak
VRTEC PRI OŠ GORNJI PETROVCI

Avtorji: OTROCI 4-6 LET
Mentorica: VITA KRANJEC
VRTEC PRI OŠ MIŠKA KRANJCA VELIKA POLANA

Osnovna šola I. TRIADA

PLASTENKE OŽIVIJO

Nekoč je deček iz plastenke pil vodo. Vodo je popil in jo je vrgel v koš. Plastenka si je sami pri sebi zamislila, zakaj je bila odvržena v koš. Bila je zelo žalostna. V košu je našla druge plastenke in se z njimi spoprijateljila. Mimo je priskakljala punčka in je videla plastenke v košu. Punčki so se plastenke zasmilile, odločila se je, da jih vzame s sabo domov. Po poti domov je razmišljala, kaj vse bi lahko iz njih naredila. Plastenke so se veselile, da jih je punčka rešila. Deklico so vsi začudeno gledali, ko je nesla plastenke k sebi domov.

Ko je prišla domov jo je mama vprašala, kaj bo počela s toliko plastenkami. Mama ji je dejala, da naj jih vrže v smeti. Punčka tega ni hotel narediti in je mami razložila kaj hoče z njimi narediti. Plastenke je odložila in odšla v svojo sobo razmišljat, kaj bo iz njih naredila.

Premišljevala je in premišljevala in ni dobila prave ideje. Od napornega premišljevanja je deklica zadremala.

“Punčka zbudi se!” So zaklicale plastenke.

“Kaj pa je?” Je deklica prestrašeno vprašala. Mislila je, da jo kliče njena mama. “Mama, zakaj me kličeš?”

Plastenke so odgovorile, da ne kliče njena mama. Deklica je vprašala, “kdo pa me kliče?”

“Me smo plastenke, tvoje prijateljice.”

Deklica je takoj pohitela k plastenkam in jih je vprašala, kako to, da govorijo?

Rekle so, da že od vsega začetka izdelave živijo z ljudmi in so se naučile človeškega jezika. Deklica je bila presenečena, rekla je, da jih ne bo nikoli zapustila in da bo iz njih nekaj naredila.

Vprašala jih je kaj bi želele postati? Odgovorile so, da bi rade postale vetrnice. Punčka je bila presenečena nad to idejo, vzela je škarje, lepilo in bambusove palice.

Ko si je pripravila stvari, jo nekaj zaskrbelo. Premišljevala je, kako bi jih to bolelo. Rekla je plastenkam, da ne bo tega naredila, saj bi jih to bolelo. Plastenke so odgovorile, da jih to ne boli in ne čutijo bolečine. Deklica je potem brez skrbi vzela škarje in jih razrezala na polovice. Pomislila je, da bi jih lahko pobarvala in vsako posebej je vprašala kakšne barve bi rade bile.

Prva je rekla, da želi biti vijolična, druga roza, tretja zelena, četrta bi rada rdeča, peta modra, šesta rumena, sedma oranžna, osma rjava, deveta bela, deseta pa je dolgo premišljevala. Po dolgem premišljevanju pa je rekla, da rada postala mavrične barve.

Ko jih je barvala, se je zelo zabavala. Povedali so si ogromno stvari in postali dobri prijatelji.

Prvih devet je hitro pobarvala, deseto pa je barvala veliko več kot ostale. Ko jih je zlepila skupaj, jih je postavila na bambusove palice. Palice je skupaj s plastenkami odnesla na vrt.

Zapihal je nežen veter, vetrnice so se začele vrteti, bile so zelo vesele. Veter je ponehal in začel je padati dež. Plastenke so se spremenile v dobre vile, mavrična pa je postala kraljica. Tudi punčka je bilo zelo vesela, ko je to videla.

“Punčka moja, vstani, kosilo je na mizi,” je zaklicala mama. Vstala je in zakričala mami naj hitro pride ven pogledat, kako so se plastenke spremenile v vile. Ko sta prišli z mamo ven, je videla, da je to vse sanjala in postala zelo žalostna. Plastenke so še vedno bile v vrečki. Mama jo je potolažila in rekla, da lahko naredi iz njih to kar je sanjala. Deklica jih izrezala, pobarvala, zalepila in jih nastavila na bambusove palice. Vedno, ko je zapihal veter je punčka zaslišala zvok vrtenja in spomnila na prijetne sanje. Ko je prišla naslednji dan v šolo, je vsem sošolcem povedala o svojih sanjah. Vse sošolce je zgodba zelo navdušila in vsi so začeli reciklirati plastiko, papir, karton in ostale embalaže.

Avtorica: Gloria Lebar
Mentorica: Metka Kološa
OSNOVNA ŠOLA FOKOVCI

Osnovna šola II. TRIADA

OD STAREGA PAPIRJA DO ČUDOVITIH MODNIH KOSOV

Nekoč je živela deklica Maja, ki je zelo pazljivo ločevala odpadke. Vse, kar je lahko, je odvrгла v ločene koše za recikliranje.

Zakaj je Maja bila takšna? Želela je, da naš planet ne bi bil poln odpadkov. Ker pa ni vsega želela zavreči, je iz že uporabljenega papirja izdelovala uporabne izdelke. Nastale so čudovite rože, škatlice za bombone, kazala za knjige ... in še kaj. Maja je tako spoznala, da se da iz odpadnega materiala narediti nekaj uporabnega in hkrati lepega. Dobila je še več idej in je izdelovala nove predmete tudi iz kartona, starih nogavic, majih in rjuh. Njene ideje so bile vedno boljše in njeno zavedanje o pomenu zmanjševanja odpadkov vedno močnejše. K temu je spodbujala tudi ljudi okoli sebe.

Tako je Maja pomembno prispevala k zmanjšanju količine odpadkov. Ko pa je nekoliko odrasla, je svoje ustvarjalne sposobnosti uporabila tudi na svoji karierni poti – postala je namreč modna oblikovalka, ki še danes izdeluje oblačila iz odpadnih materialov.

Avtorica: Zala Brenholc
Mentorica: Nuša Grah
OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI

PRIGODE VELIKEGA MILKA

Nekje v Ljubljani stoji tovarna kjer izdelujejo tetrapake. Vedno so bili vsi popolni. A nekega dne so izmed vseh tetrapakov opazili, da je en drugačen. Bil je večji od ostalih. Niso si mogli razložiti, kako je prišlo do tega, da je bil samo eden takšen. Rekli so da ni popoln. Temu tetrapaku je bilo ime Milk. V tovarni se je iz Milka norčeval »popolni« tetrapak Čokomilk. Ker je bil čokoladen je bil mnenja, da je nekaj več. Ves čas je govoril Milku, da je velika navadna mlekarska spaka in le kdo ga bo kupil, ko pa je tako smešen. Milk se je počutil ničvrednega in je pobegnil. Saj bi me tako ali tako odvrgli v tovarni si je mislil. Takoj, ko je prišel iz tovarne so se mu začele dogajati dogodivščine. Naredil je le nekaj korakov in že je zaslišal grmenje. In nato se je začela nevihta. Močan veter je Milka odnesel v reko. Valovi so bili veliki in močni. Milka so potopili v vodo. Ko se je nevihta končala se je Milk zbudil. Ležal je na travi ob reki. Zraven njega je ležala plastenka. Predstavila sta se drug drugemu. Platenki je bilo ime Vodenka. Postala sta najboljša prijatelja in se podala v park. V parku sta se lovila ter si izmišljevala vice. Bila sta zelo vesela. Kar naenkrat je to veselje uničila deklica, ki je pritekla in zgrabila ubogega Milka ter z njim zbežala domov. Vodenka je bežala in bežala, a ju ni mogla dohiteti. Deklica je Milka postavila na mizo, ki je bila na vrtu in odhitela v hišo nekaj iskat. Ko je prišla do Milka je v rokah imela škarje in čopiče. Milk se je oziral naokrog, ter na tleh opazil vse polno uničenih embalaž. Ena je bila razrezana, druga zmečkana, tretja pa je vsa blatna ležala na travi. Četrta embalaža pa je bila vsa slinasta, ker jo deklica vrgla psu, da se z njo igra. Milku se je zavrtele v glavi in postalo mu je slabo. Vodenka je med tem hodila od hiše do hiše in iskala Milka. Naposled ga je le našla. Skrila se je za drevo in čakala na pravi trenutek, da ga

reši. Deklica je stekla po ostale stvari. Zdaj je bil pravi trenutek. Vodenka je splezala na rolko, ki jo je zagledala nasproti drevesa in se odpeljala do Milka. Nakazala mu je naj skoči na rolko in sta se odpeljala. Milk se je Vodenki zahvalil za pomoč, ter jo v zahvalo peljal v tovarno, kjer so ga ustvarili. Vodenka je bila navdušena nad vsemi velikimi stroji. Ko sta se odpravila ven sta tam opazila Čokomilka. Bil je ves umazan in osamljen. Opravičil se je Milku za njegovo obnašanje v tovarni, ter ga prosil za pomoč. Ker je bil Milk prijazen ni odklonil pomoči. Čokomilk mu je povedal, da so ga lastniki hoteli odvreči zaradi tega, ker je zaudarjal. Vodenka ga je vprašala, če je bil predolgo na soncu. Čokomilk ji je odvrnil, da je hotel biti bolj rjav in lepši. Vodenka mu je rekla, da je potem gotovo zavrel. Milk mu je predlagal, da se umije v reki. Ko se je umil ni več smrdel. Bil je presrečen. Šli so v park ter sedli na klop. Nato je prišel deček po imenu Matej, ki je pobiral smeti. Vzel je tudi našo trojico. Videli so, da je prijazen. Matej je vzel odpadke, ter jih nesel v svojo sobo. Tam je bilo polno stvari narejenih iz odpadnih embalaž. Vzel je škarje ter iz Milka, Čokomilka in Vodenke naredil vaze za rože. Tako so skupaj stali na okenski polici in bili ponosni na to, da jih niso odvrgli.

Avtorica: Joana Kranjec
Mentorica: Jasna Šarkanj
OSNOVNA ŠOLA SVETI JURIJ

POTOVANJE STAREGA FOTOAPARATA

Nekega lepega, sončnega, marčevskega dne, se je z mano v naročju moja lastnica Lona odpravila na dolg sprehod ob reki Muri. Počutil sem se lepo, sproščeno in spočito, saj me že celo večnost ni uporabila. A kar naenkrat se je ustavila, prestrašil sem se in to z razlogom. Odvrgla me je v koš za plastiko in ko se je oddaljila, sem začel ihteti. Imela me je za navadno plastično reč, ki je že bila iz mode. Sam sebi sem pomenil mnogo več. Bil sem fotoaparat z lepimi rožami in odlično sem fotografiral. Vendar ni me žrlo zgolj to. Ni me dala v pravi koš, kaj šele reciklirala. Zavedel sem se, da bo tako pripomogla k uničenju in onesnaženju narave, a moje veke so postale tako težke, da sem se lahko le še udobno namestil in zaspal.

Naslednjega dne se je pripeljal uslužbenec Saubermacher komunale v velikem smetarskem tovornjaku in me skupaj z nekaj plastenkami naložil na krov. Zazdelo se mi je, da se je voznik kar hitro priključil na avtocesto in začelo je smrdeti po dimu. Hitro sem naredil fotografijo, na kateri sem ujel približno 10 avtomobilov od stotih. Nato pa se prekucnil navzdol po plastenkah in pločevinkah, zaradi česar me je ena krepko brcnila. Prispeli smo v čudovito mesto Ljubljana.

Niti enega samega odpadka nisem opazil. Tudi prebivalci so jih lepo razvrščali. Bil sem zadovoljen in sem naredil kar tri fotografije. Potem nas je delavec po traku začel razvrščati. Mene je dal na trak "še uporabno" in tako sem bil v manj kot pol ure skupaj z nekaj drugimi elektronskimi napravami spet na tisti avtocesti. V nos mi je spet puhnil vonj po dimu in moral sem se izkašljati.

Na srečo smo kmalu prišli v mesto, ki ga nisem poznal. Na tabli je pisalo "Dunaj". Tudi s tem mestom sem bil kar zadovoljen. Čeprav je bilo malo več tovarn, ni bilo odpadkov. Ob cesti sem celo opazil lepo razvrščene smetnjake. Neka deklica je papirček poskušala vreči v zabojnik za plastiko, a jo je njena mama opozorila, da to ni prav, zato je papirček vrgla v zelen koš z rdečim pokrovom. Naredil sem megleno fotografijo, saj me je ravno takrat iz kombija vzel bradati moški in me prestavil v vozilo, ki me je spominjalo na avtobus, v resnici pa je bil vlak.

Vožnja z njim je bila zelo zabavna, a tudi dolga. Potovali smo približno 7 ur in prispeli v mesto Berlin, v katerem je živel okoli 3432 milijonov prebivalcev, vsaj tako sem slišal. Tudi to mesto je bilo izjemno

čisto, pa čeprav je bilo tako veliko. Tudi tu sem fotografiral, pa ne samo čudovite okolice, temveč sem ujel tudi nekaj znamenitosti. Res se splača iti tja. Prvič na svojem potovanju sem videl tudi podzemno železnico, zaradi katere me je bilo tudi malo strah.

A na srečo sem se zdaj odpravil v zasebni avto, kjer sem po dolgem dnevu spet malo zaspal. Zbudil pa se nisem dobre volje. Bil sem v Parizu kjer je za razliko od drugih do zdaj naštetih mest vladal kaos. Kar na cesti so ležali odpadki. Najbolj pa se mi je smilil ptič, ki je pojedel plastično vrečko. A nisem mu mogel pomagati.

Gospod me je odnesel v trgovino, ki se je imenovala "Appareils électroniques d'occasion" kar je v slovenščini pomenilo "Rabljena elektronika". Kaj kmalu me je kupila neka gospodična in z mano v roki odšla na tramvaj, ki naju je odpeljal na drugo stran mesta. Od tam pa sva se z njenim avtom odpeljala v mestece Calais.

To mesto ni bilo pretirano onesnaženo, vohal sem le izpušne pline. Se mi je pa kar zavrtilo, ko sem videl, kako zelo onesnaženo je morje. Hitro sem naredil fotografijo, saj je moja nova lastnica že odvihrala na veliko ladjo z mano v naročju. Mislim, da je ladja bila nekakšna križarka in tako lepo se je zibala, da sem kar potonil v spanec.

Prispela sva v mesto Dover. Mesto v Združenem kraljestvu s približno 28 156 prebivalci. S tem mestom sem bil naravnost zadovoljen. Naredil sem okoli 10 fotografij, ko je moja lastnica sedla na vlak.

Do Londona sva se vozila približno eno uro. Ni bilo zaman. London je bil čudovit. Resda je bilo malce deževno, a nobenega odpadka. Toovarn je bilo zelo malo, zato pa toliko več znamenitosti. Big Ben, katedrala Sv. Pavla... Čudovito! Vse sem fotografiral. Najboljše o tega pa je bilo, da sem od tam prvič letel z letalom.

Letela sva 12 ur. Si lahko mislite, kako dolga vožnja? Prispela sva v Los Angeles. Resda lepo mesto, vendar onesnaženo zaradi gostega prometa in industrije, saj ima mesto kar 3 281 milijonov prebivalcev. Drugače ti kar lepo ločujejo odpadke. Spet sem naredil nekaj fotografij. Potem sva se z gospodično odpravila na letalo za New Delhi.

Zelo sem se veselil nadaljevanja najinega potovanja, a ko sva prispela tja, me je navdušenje minilo. Prišla sva v New Delhi. Mesto v severni Indiji, ki je imelo kar 29 399 141 prebivalcev in je s tem bilo drugo najbolj poseljeno mesto na svetu. Mogoče sicer ni bilo odpadkov, ampak koliko smoga v ozračju in to zaradi industrije, kurjenja in prometa, ki je bil celo omejen. Nisem mogel dihati, saj mi je zmanjkovalo kisika, a sem kljub temu hitro naredil tri fotografije. Na srečo sva hitro stopila na enega izmed avtobusov. Vozovnica zanj je stala le 11 centov. Ta naju je pripeljal do Indira Gandhi International Airporta.

Od tam sva letela kar 11 ur in prispela v Bukarešto v Romuniji. Tudi tam je zrak bil kar onesnažen. Izvedel sem celo, da je Evropa zaradi tega Romunijo tožila, da ne spoštuje okoljskih pravil. Vendar pa moram reči, da sem na tleh videl tudi odpadke. Sicer jih ni bilo veliko vendar pa so kljub temu bili. Naredil sem fotografijo, medtem pa si je moja lastnica že izposodila avtomobil.

Vozila sva se dolgo. Zaradi tega sem malo zakinkal. A sem vseeno čutil, da sva se večkrat ustavila. Saj sva se peljala preko Madžarske in sva večkrat plačevala cestnine. Po dvanajstih urah sva prispela v manjše mesto Mursko Soboto. Sedaj sem se spet počutil kot doma. Tam sem videl tudi delavce Komunale, kako delajo. Seveda sem jih fotografiral. To mesto mi je bilo do zdaj najbolj všeč, bilo je naravnost odlično.

Ko je moja gospodarica stopila v svojo hišo, me izročila majhni deklici Hanji. Že na prvi pogled mi je bila zelo všeč. Njene kot travnik zelene oči so se ji lesketale od zadovoljstva. Zdelo se mi je, da njene

pegice kar poskakujejo od veselja. Tudi jaz sem bil srečen. Še dolga leta je fotografirala z mano in nikoli me ni zapustila. Tudi, ko je odrasla, me je podarila naprej svoji hčerki in res sem bil zadovoljen.

Imel sem srečo. Mnogi predmeti, ki so še uporabni končajo v smeteh. Po možnostih niti ne v pravih. Zato, če kaj prerastete, vam ni več všeč ali kar koli podobnega, to raje podarite nekomu, ki si tega želi. Saj tudi mnogi ljudje želijo nekatere stvari, pa si jih ne morejo privoščiti. Če boste ravnali na tak način, kot je Lona, ne boste pomagali ljudem niti okolju. A, če boste delali tako kot je Hanja, boste pomagali ljudem, naravi, živalim in še čemu drugemu. Tako da upam, da vas je moja dogodivščina naučila vsaj malo o svetu, odpadkih, plinih, potovanju in čustvih.

Želim, da boste tudi vi veseli, srečni in zadovoljni!

Avtorica: Nenja Pucko
Mentorica: Petra Ritonja
OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA BISTRICA

ODPADNO JE UPORABNO

Neko noč je Sonja sanjala, da bi naredila nekaj iz odpadnih stvari. Spomnila se je, da ji je nekoč oče rekel, da se vse sanje lahko uresničijo, zato je Sonja začela izdelovati nekaj uporabnega, saj je vedela, da ji bo to recikliranje nekoč prišlo prav in še okolja ne bo onesnaževala.

Zgodaj se je zbudila, saj je morala v šolo. Cel dan je razmišljala kdaj bo konec šole, da bo lahko prišla z delom. Napočil je čas, ko je zazvonil zvonec zadnje šolske ure, vsi sošolci so odhiteli iz učilnice, a ona še najhitreje. Usedla se je na kolo in urno pritiskala na pedale in pozabila, da ima težko torbo od vseh šolskih zvezkov in potrebščin. »Končno sem prišla domov«, si je rekla in odhitela v njeno sobo izdelovat oziroma reciklirat. Bila je vsa navdušena nad svojo zamislijo, saj je vedela, da se nihče drug ne bi spomnil tega. Vzela je en velik kos zmečkanega odpadnega papirja, zlomljeno kuhalnico, plastične žlice in vilice, raztrgano vrvico, nekaj gumbov in barvni papir. Vzela je še škarje in lepilo, saj brez potrebščin bi bil samo kup smeti, bi rekli nekateri, a Sonja je vedela, da se lahko iz tega nekaj naredi. Prijela je za delo. S škarjami je začela namreč rezati laske iz vrvic katere je ob koncu prilepila na kuhalnico. Uporabila je še gumbe in star zmečkan papir, ki jih je porabila za oči, usta ter obrvi. Obraz njene lutke jo je spomnil na snežaka, katerega dela čisto vsako zimo z njenimi prijatelji ter njeno mlajšo sestrnico Urško. Uporabila je še plastične vilice in žlice in jih pritrdila za noge in roke. Sonja pa na lutko ni pritrdila barvnega papirja, a se je v trenutku spomnila kako ga uporabiti, da je iz njega izdelala en lep izdelek za njeno mamico in očeta. Naredila je prekrasen spominček, ki sta ga oče in mama vsak dan pogledala in ga nikoli nista pozabila. Sestrnici Urški je pa podarila lutko, ki jo je pred kratkim izdelala. Bila je vesela, da je dobila lutko, ker se ona, ker je še majhna vedno rada igra z lutkami, to je imenovala Oda. Ampak Sonjino je imela še posebej rada, ker jo je dobila od sestre in, ker ji je všeč. Urška se je z njo vsak dan igrala in včasih tudi Sonja z njo, a nekega dne se je igrača zlomila. Sestrica je jokala na ves glas, a Sonja je na veliko tuhtala, kaj pa zdaj in nenadoma ji na misel pade recikliranje stvari. Z Urško sta naredili še eno prelepo lutko, katero sta poimenovali Fiona, ampak to sta delali skupaj in zato je bila še lepša. Ta je bila zelo trpežna in zato se nikoli ni polomila in zato se Urška ni nikoli več jokala.

Lutka je mlajši sestrici postala najljubša igračka in je nikoli ni pozabila, a tudi prve lutke ni nikoli pozabila, takrat se je Sonja tudi spomnila na tisti izdelek, ki ga je izdelala očku in mamici.

Naj si otroci zapomnijo, da ni važno, če je igračka ali darilo lepo ali drago vežno je, da je narejeno z ljubeznijo in podarjeno od srca.

Avtorica: Tjaša Soldat
Mentorica: Sonja Gjerkeš Ščančar
OŠ FRANCETA PREŠERNA ČRENŠOVCI

Osnovna šola III. TRIADA

NOVA PRILOŽNOST

V neki vasi je živel star, obrabljen kos igrače, ki ga je odvrigel neki fant po imenu Matevž, ki mu več ni bilo mar za odslužene igrače. Odpadek je bil tako zelo osamljen in si je pri sebi mislil, da ni uporaben in nikomur več ne koristi. Tako je sameval na osamljeni in umazani ulici.

Nekega dne pa je odpadek pobral smetar in ga odnesel do zbirnega centra, kjer so ga predelali v novo in lepo igračo. Odpadek se je takoj začel drugače počutiti. Bilo ga je strah, saj ni vedel, kam ga nesejo. Odnegli so ga v trgovino in ga položili na polico poleg drugih igrač. Ponosno je opazoval ljudi, ki so prihajali in odhajali iz trgovine. Med njimi je nekega dne zagledal tudi malega Matevža, ki ga je nekoč odvrigel. Z njim je bila tudi njegova mama. Matevž je mamo prosil, naj mu kupi igračo. Mama mu je pritrdila, saj se je že naveličala njegovega sitnarjenja. Rekla mu je, naj si izbere igračo.

In glej – Matevž si je izbral ravno tisto igračo, ki jo je bil pred meseci tako grdo zavrgel. Matevžek je bil zelo vesel, da je dobil novo in lepo igračo in prirasla mu je k srcu kot še nobena do tedaj. Odpadek se je končno počutil uporaben in ljubljen.

Matevžek ga je imel najraje na svetu. Obdržal ga je vse do svojih odraslih dni in ga podaril naprej svojemu vnuku, ta pa spet svojemu in tako naprej in naprej ... Reciklirana igrača še danes povezuje generacije ter jim v srca prinaša veselje in hvaležnost.

Avtor: Leon Čagran
Mentorica: Nuša Grah
OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI

ODPADEK, KI POSTANE BOGASTVO

1. poglavje: Nova pridobitev na šoli

Bilo je običajno četrtkovo popoldne, ko smo se z mojimi prijatelji po pouku vračali iz šole. Ob cesti in v parku smo opazili precej plastenk, ki so jih ljudje preprosto odvrigli na tla. Naenkrat se je Tina, moja najboljša prijateljica, ustavila in pobrala eno izmed plastenk. „A si predstavljaš, koliko plastenk konča v naravi, namesto da bi bile reciklirane?“ je zamrmrala in stresla z glavo.

Ko smo prispeli do šole, smo na hodniku opazili novo napravo – velik srebrn stroj za recikliranje plastenk! Na njem je pisalo: *Za vsako plastenko prejmeš 50 centov*. Stali smo pred njim, kot bi odkrili nekaj čarobnega. Stroj je imel velik zaslon, na katerem so bile številke, ki so kazale, koliko plastenk so učenci in učitelji že reciklirali ta mesec. Ravnateljica nam je pojasnila, kako stroj deluje: vsak učenec lahko prinese prazne plastenke, jih vstavi v stroj, ki preveri, če so čiste in primerne za reciklažo. Nato ti stroj natisne listek s vrednostjo, ki ga lahko zamenjaš za denar ali pa si s tem denarjem plačuješ šolsko malico ali kosilo.

2. poglavje: Nova misija

Naslednji dan je šola razglasila novo akcijo zbiranja plastenk, da bi skupaj prispevali k čistejšemu okolju. Vsak učenec je bil motiviran. Nekateri zaradi čistejšega okolja, nekateri pa so enostavno videli le priložnost za lahek zaslužek. Zaslužek v obliki drobiža, ki bi prišel prav za kakšno pijačo ali sladoled. S prijatelji smo si zadali cilj, da bomo čim večkrat obiskali ta stroj in reciklirali čim več plastenk.

Vsak dan po pouku smo hodili po vasi, po ulicah in bližnjih gozdovih ter zbirali plastenke, ki so jih ljudje pustili za seboj. Včasih smo našli več vreč odpadkov, kar nas je resnično pretreslo – toliko nepotrebnih smeti, ki bi jih lahko preprosto reciklirali! V šoli smo plastenke metali v stroj in opazovali, kako naprava beleži naše prispevke.

3. poglavje: Stroj, ki spreminja razmišljanje

Ko smo v stroj vrgli svoje plastenke in dobili listke s 50 centi za vsako, smo začeli razmišljati, kako bi ta denar uporabili. Nekateri so ga porabili za sladoled, toda s prijatelji smo dobili še boljšo idejo – denar bomo zbirali za poseben ekološki projekt. Zbrani denar smo želeli uporabiti za nakup sadnih dreves, še najrajši bi imeli češenj, ki bi jih posadili v šolskem vrtu.

Naš trud ni ostal neopažen. Kmalu je šola dosegla nov rekord v reciklaži. Ravnateljica je bila tako ponosna, da je predlagala, da bi šola vsak mesec, ko zberemo več kot 1000 plastenk, organizirala poseben "eko dan". Na ta dan bi pouk namesto v učilnici preživeli na prostem, ki bi ga izkoristili za urejanje šolskega vrta in čiščenje ter urejanje okolice.

4. poglavje: Novo življenje plastenke

Medtem, ko smo zbirali plastenke, sem začela razmišljati o tem, kaj se sploh zgodi s plastenkami, ki jih vržemo v stroj. „Kam gredo?“ sem se v mislih spraševala. Nekega dne smo imeli naravoslovno uro, kjer nam je učiteljica razložila, kaj se dogaja s plastenkami v reciklažnem centru. Aha, tako potuje moja plastenka, ki sem jo poimenovala 3xSrček! 3xSrček sem spustila skozi režo stroja za zbiranje plastenk. Izginil je v črno luknjo, kjer je srečal svoje plastične prijatelje. Nekaj dni so skupaj preživeli, ker pa je postajalo že pretesno, so jih odpeljali na zbirališče in predelavo. Moj 3xSrček so najprej očistili, čeprav sploh ni bil umazan, potem so ga razrezali na majhne koščke. 3xSrček je postal 1000 majhnih plastičnih koščkov. Te koščke so stopili in iz njih izdelali nove plastične izdelke, od športne vrečke, kolesarske čelade in pohištva. Moj 3xSrček je postal moderna športna vrečka. Moja plastenka, ki sem jo zavrgla in nato reciklirala, je postala čudovita modra športna torba, ki sem jo potem vsak dan uporabljala za trening odbojke. Postal je moj Modri srček. Naenkrat plastenka ni bila več samo odpadek, ampak nekaj uporabnega. Še več, postala je nekaj, kar bi lahko spremljalo moj vsakdan.

5. poglavje: Širjenje dobre ideje

Naša akcija zbiranja plastenk se je kmalu razširila še zunaj šolskih zidov. Na predlog naše učiteljice smo se odločili, da bomo akcijo razširili tudi v svojih soseskah. S prijatelji smo hodili od vrat do vrat in ljudi prosili, naj plastenke ne zavržejo kar tako, ampak naj jih zberejo in prinesejo do šolskega stroja ali drugih zbiralnikov po mestu. Ljudje so bili navdušeni nad našo pobudo, še posebej, ko so slišali, da za plastenke dobijo tudi nekaj denarja. Na ta način so lahko tudi odrasli prispevali k čistejšemu okolju, hkrati pa tudi kaj zaslužili.

Sčasoma je naše mesto postalo čistejše. Vse manj plastenk je končalo na tleh, saj so ljudje spoznali, da imajo te plastenke pravzaprav vrednost. V šoli smo postali znani kot „eko junaki” in celo osvojili naziv „naj eko šola v Pomurju”. Vse to zaradi enega preprostega stroja, ki nam je pokazal, da odpadek ni vedno samo odpadek, ampak je lahko tudi priložnost.

6. poglavje: Majhna dejanja za velik učinek

Na koncu smo ugotovili, da stroj za recikliranje ni samo naprava, ki ti vrne nekaj centov za vsako plastenko, ampak veliko več. Postali smo bolj odgovorni do okolja, spoznali smo, da je reciklaža ključna za zmanjšanje onesnaževanja, in ugotovili, da majhna dejanja, kot je zbiranje plastenk, lahko vodijo do velikih sprememb.

Zdaj, ko pogledam stroj na hodniku, ne vidim samo naprave za reciklažo, ampak simbol upanja in spremembe. Vsakič, ko vanj vržem plastenko, se spomnim, da s tem pripomorem k čistejšemu okolju in lepšemu jutri. Plastenka, ki jo zavržemo danes, ima lahko jutri novo življenje – kot športna vrečka, parkovna klop ali preprosto navdih za nove generacije, da bodo ohranile naš planet čist in zdrav.

Na ramo vržem Modri srček in stečem na odbojko.

Avtorica: Lana Trajković
Mentorica: Mira Serec
OSNOVNA ŠOLA ŠALOVCI

Odpadno je uporabno.

Z ločevanjem do zabave vaših otrok. Saubermacher
KOMUNALA

Oblikovanje: Jasmina Škaper

Naklada: 30 izvodov

Murska Sobota, april 2025
